

Papežské encykliky

O úctě
k Božskému
Srdci Páně

Annum Sacrum (encyklika papeže Lva XIII.)

O zasvěcení Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu

Patriarchům, primasům, arcibiskupům a biskupům katolického světa v milosti a společenství s Apoštolským stolcem: Vznešení bratři, zdraví a apoštolské požehnání!

1. Před krátkým časem, jak dobře víte, jsme my, následující zvyku a ustanovení našich předchůdců, apoštolskými dopisy nařídili slavnost v tomto městě na blízké datum svatého roku. A nyní, dnes, v naději a se záměrem, že tato náboženská slavnost bude slavena ještě zasvěceněji, rozpoznali jsme a doporučili jasný vzor, z něhož – jestliže jej všichni budou následovat se srdečnou dobrou vůlí – očekáváme ne nerozumně mimořádná a trvalá požehnávání pro křesťanstvo na prvním místě a dále také pro celý lidský rod.

2. Již více než jednou jsme po vzoru našich předchůdců Inocence XII., Benedikta XIII., Klementa XIII., Pia VI. a Pia IX., usilovali zasvěceně pěstovat a plně objasnit nejvýznamnější formu zasvěcení, které má za svůj cíl uctívání Nejsvětějšího Srdce Ježíšova. Toto jsme učinili dekretem podaným 28. června 1889, jímž jsme pozvedli tuto slavnost pod tím jménem k důstojnosti svátku první třídy. Avšak nyní máme na mysli významnější formu zasvěcení, která bude na způsob vrcholného zdokonalení všech poct, jež lidé byli zvyklí prokazovat Nejsvětějšímu Srdci, a která, jak důvěrně spoléháme, bude velmi milá Ježíši Kristu, našemu Vykupiteli. Není to poprvé, kdy plán, o kterém mluvíme, byl diskutován. Před 25 lety, když se blížily slavnosti dvoustého výročí, kdy bl. Markéta Marie Alacoque přijala božský příkaz, aby propagovala uctívání Nejsvětějšího Srdce, bylo posláno mnoho dopisů ze všech částí, nejen od soukromých osob, ale od biskupů, také Piovi IX., žádajících, aby dal souhlas k zasvěcení celého lidského rodu Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu. Ale v té době bylo nejlepší tuto záležitost odložit, aby se dospělo k dobře uváženému rozhodnutí. Mezitím bylo uděleno dovolení jednotlivým městům, která toužila po tom zasvětit se, a tak byla narýsována forma zasvěcení. Nyní, pro jisté nové a dodatečné důvody soudíme, že plán je zralý pro naplnění.

3. Toto celosvětové a slavnostní svědectví věrnosti a zbožnosti zvláště přísluší Ježíši Kristu, který je Hlava a Nejvyšší Pán lidstva. Jeho vláda se vztahuje nejen na katolické národy a ty, kdo řádně omyti ve vodách svatého křtu právem náleží k Církvi, i když je bludná mínění drží stranou nebo odchylka od učení Církve je odřezává od její péče; Kristova vláda zahrnuje také všechny ty, kdo jsou zbaveni křesťanské víry, takže celý lidský rod je opravdu pod mocí Ježíše Krista. „On je odlesk jeho božské slávy a výrazná podoba jeho podstaty“ (Žid 1,3), nutně má

všechno společné s Otcem, a proto svrchovanou moc nad všemi věcmi. To je důvodem, proč Syn Boží takto mluví o sobě skrze Proroka: „Já jsem ustanovil svého krále na Siónu, na své svaté hoře! On mi řekl: „Ty jsi můj Syn, já jsem tě dnes zplodil. Požádej, a národy ti předám do dědictví, v trvalé vlastnictví i dálavy země.“ (Žl 2) Těmito slovy prohlašuje, že má od Boha moc nad celou církví, což jest vyznačeno horou Sión, a také nad zbytkem světa až do jeho nejzazších konců. Na čem spočívají základy této svrchovanosti, je dostatečně objasněno slovy: „Ty jsi můj Syn.“ Neboť díky tomuto faktu, že je Synem Krále veškerenstva, je také dědicem veškeré Otcovy moci. Proto ta slova: „Dám ti národy do tvého dědictví,“ která jsou podobna slovům, jichž užil apoštol Pavel: „Jeho ustanovil dědicem všeho.“ (Žid 1,2)

4. Ale nyní bychom měli věnovat zvláštní úvahu prohlášením, která učinil Ježíš Kristus nikoli skrze apoštoly nebo proroky, ale svými vlastními slovy. Římskému místodržiteli, který se ho otázal „Ty jsi tedy přece král?“ odpověděl bez váhání: „Ano, já jsem král!“ (Jan 18,37) A velikost jeho moci a neomezenost jeho království je ještě jasněji deklarována v těchto jeho slovech apoštolům: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi.“ (Mt 28,18) Jestliže pak všechna moc byla dána Kristu, následně z toho vyplývá nutnost, že jeho vláda musí být svrchovaná, absolutní a nezávislá na vůli kohokoli jiného, takže nic jí není ani rovné, ani podobné: a protože byla dána na nebi a na zemi, mělo by jí poslouchat nebe a země. A vskutku Ježíš Kristus jednal na základě tohoto mimořádného a zvláštního práva, když přikázal svým apoštolům, aby kázali jeho učení po celém světě, aby shromáždili všechny lidi dohromady do jednoho těla církve křtem spasení a zavázali je zákony, které by nikdo nemohl odmítnout, aniž by riskoval své věčné spasení.

5. Ale to není všechno. Kristus vládne nejen přirozeným právem jako Syn Boží, nýbrž také právem, kterého dosáhl. Neboť on to byl, kdo nás vytrhl „z moci temnosti“ (Kol 1,13) a „vydal sám sebe jako výkupné za všechny“ (1Tim 2,6). Proto nejen katolíci a ti, kdo řádně přijali křesťanský křest, nýbrž také všichni lidé, jednotlivě i kolektivně, se jemu stali „lidem patřícím Bohu jako vlastnictví“ (1Petr 2,9). Slova sv. Augustina proto uhodila hřebíček na hlavičku, když říká: „Ptáš se, jakou cenu on zaplatil? Podávej se, co dal, a pochopíš, kolik zaplatil. Cenou byla krev Kristova. Co by mohlo tolik stát, ne-li celý svět a všichni jeho lidé? Velká cena, kterou zaplatil, byla zaplacená za všechny.“ (výklad sv. Jana)

6. Jak dochází k tomu, že sami nevěřící jsou poddáni moci a vládě Ježíše Krista, jasně ukazuje sv. Tomáš, který nám podává důvod a jeho vysvětlení. Neboť když položil otázku, zda se jeho soudcovská moc vztahuje na všechny lidi, a když konstatoval, že soudní autorita vyplývá přirozeně z královské autority, uzavírá rozhodně takto: „Všechny věci jsou podrobeny Kristu, pokud jde o jeho moc, i když ne všechny jsou mu podrobeny ve výkonu té moci.“ (3a.,p.,q.59,a.4) Tato suverénní moc Kristova nad lidmi je vykonávána pravdou, spravedlností a nade všechno: láskou.

7. K tomuto dvojímu základu jeho moci a vlády nám On milostivě dovoluje, jestliže to pokládáme za vhodné, přidat dobrovolné zasvěcení. Ježíš Kristus, náš Bůh a náš Vykupitel, je bohatý jakožto dokonalý vlastník plnosti všech věcí: my, na druhé straně, jsme tak chudí a potřební, že nemáme nic ze svého vlastního, co bychom mu nabídli jako dar. Avšak přece, v jeho nekonečné dobrotě a lásce, On nijak nebrání, když mu dáváme a zasvěcujeme to, co už je jeho, jako by to opravdu bylo naše vlastní; ne, dalek odmítnutí takového daru, on po něm pozitivně touží a žádá jej: „Můj synu, dej mi své srdce.“ Jsme proto schopni být mu milí dobrou vůlí a citovým hnutím naší duše. Tím, že se mu sami zasvěcujeme, nejen prohlašujeme naše otevřené a svobodné uznání a přijetí jeho autority nad námi, ale také dosvědčujeme, že kdyby to, co nabízíme jako dar, bylo skutečně naše vlastní, že bychom to přesto nabízeli celým svým srdcem. Vyprošujeme tedy od něho, aby to ráčil přijmout od nás, ačkoli je to jasně jeho vlastní. Takový je účinek činu, o kterém mluvíme, takový je význam, který je základem našich slov.

8. A protože v Nejsvětějším Srdci je symbol a vnímatelný obraz nekonečné lásky Ježíše Krista, která nás má k tomu, abychom milovali jedni druhé, proto je vhodné a náležité, abychom zasvětili sami sebe jeho Nejsvětějšimu Srdci – čin, který není ničím jiným než nabídnutím nás samých Ježíši Kristu a spojením s ním, když vidíme, že všechna úcta, pocta a láska prokazovaná Božskému Srdci je skutečně a doopravdy prokazována Kristu samému.

9. Pro tyto důvody žádáme a vybízíme všechny, kdo znají a milují toto Božské Srdce, aby dobrovolně podnikli tento akt zbožnosti; a je to naše nejvážnější tužba, aby to všichni udělali ve stejný den, aby úsilí tolika tisíců, kdo provádějí tento akt zasvěcení, bylo zrozeno v nebeském chrámu v týž den. Avšak máme dovolit, aby z naší paměti vyklouzli nesčetní jiní lidé, nad nimiž dosud nesvitlo světlo křesťanské pravdy? Zastáváme zde místo toho, který přišel, aby spasil to, co bylo ztraceno, a který prolil svou krev pro spásu celého lidského pokolení. A tak velmi toužíme po tom, abychom přivedli k pravému životu ty, kdo sedí v stínu smrti. Jako jsme již poslali zvěstovatele Krista po celé zemi, aby je poučili, tak je nyní, v lítosti nad jejich údělem, celou svou duší svěřujeme a – pokud na nás záleží – zasvěcujeme je Nejsvětějšimu Srdci Ježíšovu. Tímto způsobem tento akt zasvěcení, který doporučujeme, bude požehnáním pro všechny. Neboť když jsme to učinili, ti, v jejichž srdcích jsou znalost a láska Ježíše Krista, a přesto zanedbávají jeho zákon a nařízení, mohou ještě získat z jeho Nejsvětějšiho Srdce plamen lásky. A konečně pro ty ještě nešťastnější, kteří zápasí v temnotě pověry, budeme všichni jednou myslí úpěnlivě vyprošovat pomoc nebes, aby Ježíš Kristus, jehož moci jsou poddáni, také je jednoho dne učinil poddajnými působení této moci a aby nejenom v budoucím životě, kdy on naplní svou vůli na všech lidech tím, že jedny spasí a druhé potrestá (sv. Tomáš, *tamtéž*), ale také v tomto smrtelném životě dostali víru a svatost. Kéž by těmito ctnostmi usilovali ctít Boha, jak by měli, a získali věčnou blaženost v nebesích.

10. Takový akt konsekrace, protože může nastolit nebo úzeji přitáhnout vztahy, které přirozeně spojují veřejné záležitosti s Bohem, dává státům naději na lepší pořádek věcí. V těchto posledních časech byla ve středu zájmu politika, která vyústila v jakýsi druh hradby, která vyrostla mezi církví a civilní společností. V ústavě a administrativě států je autorita posvěceného a božského zákona vysloveně přehlížena, s vyhlídkou na vyloučení náboženství ze stálé účasti na veřejném životě. Tato politika téměř směřuje k odstranění křesťanské víry z našeho středu, a kdyby to bylo možné, k vypuzení Boha samého ze země. Když se lidská mysl povznesla do takové výše drzé pýchy, jaký div, že větší část lidského rodu upadla do takového duševního neklidu a je zmítána tak bouřlivými vlnami, že nikdo není zbaven úzkosti a nebezpečí? Jestliže náboženství je jednou ohrožené, nutně následuje to, že nejbezpečnější základy veřejného blaha se musí zhroutit, když Bůh, aby uvedl na své nepřátele trest, který si tak bohatě zasloužili, je zanechal jako kořist jejich vlastních zlých žádostí, takže se sami vzdávají svým vášním a konečně unaví sami sebe přemírou svobody.

11. Skutečnost, že přemíra zla, která nyní po dlouhou dobu spočinula na světě, nás naléhavě volá, abychom hledali pomoc od toho, jehož silou jedině může být zlo vyhnáno ven. Kdo jiný může pomoci než Ježíš Kristus, jednorozený Syn Boží? „V nikom jiném není spásy. Neboť pod nebem není lidem dáno žádné jiné jméno, v němž bychom mohli dojít spásy.“ (Sk 4,12) Musíme se vrátit na správnou stezku: temnota zastínila naše mysli a šero musí být rozehnáno světlem pravdy. Smrt po nás sáhla a my se musíme chopit života. Nakonec bude možné, že naše mnohé rány budou zhojeny a všechna spravedlnost vytryskne opět s nadějí obnovené autority, že bude obnovena záře míru a meče a zbraně vypadnou z ruky, když všichni lidé uznají vládu Krista a dobrovolně budou poslouchat jeho slovo a „každý jazyk musí k slávě Boha Otce vyznat: Ježíš Kristus je Pán“ (Flp 2,11).

12. Když církev ve dnech následujících bezprostředně po jejím založení byla tlačena jhem cízarů, mladý císař uviděl na nebi kříž, který se stal najednou šťastným znamením a příčinou skvělého vítězství, které brzy následovalo. A nyní, dnes, hle, jiné požehnané a nebeské znamení se nabízí našemu zraku – Nejsvětější Srdce Ježíšovo, s křížem vystupujícím z něj a svítící oslnivou září uprostřed plamenů lásky. Všechny naše naděje by měly být vloženy do tohoto Nejsvětějšího Srdce a z něho by mělo být důvěrně vyprošováno spasení lidí.

13. Konečně, je tu jeden motiv, který bychom neradi přešli mlčením; osobně pro nás je pravé, dobré a závažné to, co nás vede k tomu, abychom zavedli tuto slavnost. Bůh, autor všeho dobrého, před nedávnem zachoval náš život, když nás vyléčil z nebezpečné nemoci. Nyní si přejeme, aby zvýšení úcty prokazované Nejsvětějšímu Srdci bylo památkou této veliké milosti a naše vděčnost aby byla veřejně uznána.

14. Z těchto důvodů nařizujeme, aby 9., 10. a 11. června v hlavních chrámech každého města a vesnice byly předneseny určité modlitby a v každý z těchto dní aby byla k ostatním modlitbám připojena Litanie k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu

schválená naší autoritou. V poslední den bude recitována formule zasvěcená, kterou, vznešení bratři, vám posíláme s těmito dopisy.

15. Jako závdavek božských dobrodiní a jako znamení naší otcovské benevolence k vám a ke kněžstvu a lidem svěřeným vaší péči s láskou udělujeme v Pánu apoštolské požehnání.

Dáno v Římě u sv. Petra 25. května 1899, 22. roku našeho pontifikátu